

Łódź, dnia 9.3.2019r.

**Recenzja rozprawy doktorskiej lek. dent Anny Leszczyszyn
„Prospektywna ocena wpływu witaminy D₃ na status zębowo-kostno-
dziąsłowy u pacjentów z wadami zgryzu„**

Badania stomatologiczne poświęcone wpływowi witaminy D₃ na stan zębów i przyzębia nie są często podejmowane pomimo, że zagadnienie jest bardzo ważne zwłaszcza dla periodontologów, ortodontów i chirurgów stomatologicznych, choćby ze względu na fakt kontrolowania ekspresji kilkuset genów przez 1,25(OH)₂ witaminę D₃. Wyśitek lek. dent. Anny Leszczyszyn oceniam zatem za trafnie ukierunkowany.

Przedstawiony do oceny doktorat jest zredagowany w typowy sposób. Zawiera wstęp, cel, materiały i metody, wyniki,

dyskusję, wnioski i spis piśmiennictwa. Ponadto jest wykaz skrótów, streszczenia, spis rycin i tabel oraz 5 aneksów.

We wstępie opisana jest rola witaminy D₃ w sposób ciekawy i pełny, zarówno z punktu widzenia populacyjnego jak i jednostki. Autorka opisuje sytuację epidemiologiczną niedoborów, mechanizmy działania i regulacji, konsekwencje niedoboru witaminy D₃ oraz liczne implikacje internistyczne i stomatologiczne działania tego hormonu. Wstęp jest bardzo dobrym rozdziałem.

Główny cel pracy jak i pomocnicze, są prawidłowo postawione i ważne. Mam tu jednak uwagę. Poznanie poziomu parathormonu jest ważne i niewątpliwie aktywność przytarczyc wpływa na gospodarkę wapniowo-fosforanową oraz stan mikroarchitektoniki wyrostka zębodołowego (PTH pogarsza ten stan). Jednak jego dobowe wahania, rzadkość wykonywania oznaczenia w laboratoriach i trudności kalibracyjne metody piętrzą wielkie trudności w pracy naukowej z pulą pacjentów nie mających dużych zaburzeń endokrynologicznych. Choć chęci podjęcia tego wyzwania przez młodą adeptkę nauk należy ocenić za ambitne. Uważam, że przedstawiona do oceny praca jest wystarczająco dobra w zakresie oceny witaminy D₃, poziomu wapnia i fosforanów w odniesieniu do

danych demograficznych i stomatologicznych, nawet bez badania parathormonu.

Materiał jest zebrany zgodnie z najlepszymi wymogami nauki. Bardzo podoba mi się precyzyjne opisanie badania periodontologicznego i ortodontycznego. Metody pracy są nowoczesne, a techniki oceny statystycznej prawidłowo dobrane. Doktorantka zdaje sobie sprawę ze znaczenia oceny jakości danych pod względem rozkładu i rozproszenia.

Wyniki są czytelnie, systematycznie i w sposób pełny zaprezentowane. Zwraca uwagę szczegółowe zebranie wyników w tabelach wraz z informacją o wyniku oceny istotności statystycznej oraz dodatkowe ich opisanie w tekście rozdziału. Pozwala to, dobrze zorientować się w tych rozległych badaniach. Rozdział zawiera czytelne i jednoznaczne wykresy. Oznaczenia znamienności statystycznej są wszędzie jasne. Ewidentny jest związek choroby przyzębia z niedoborem witaminy D₃ został dowiedziony przez lek. dent. Annę Leszczyszyn. Natomiast z badań wynika bardziej rozmyty związek wady zgryzu z niedoborem witaminy D₃, choć autorce udało się go stwierdzić.

Dyskusja odnosi wyniki do aktualnego piśmiennictwa naukowego. Dobrze jej prezentuje na tle piśmiennictwa

stomatologicznego i jest krytyczna. Wnosi bardzo wiele w prawidłowe zrozumienie znaczenia uzyskanych wyników i jednoznacznie prowadzi do wniosków.

Wnioski są prawidłowo wysnute z uzyskanych wyników i odpowiadają celom pracy.

Chciałbym podkreślić, że to bardzo dojrzała praca naukowa napisana klarownie literackim językiem. Dysertacja wnosi nowe i ważne informacje, co do statusu zębowo-kostno-dziąstowego w stanie niedoboru witaminy D₃. Prowadzi to do ważnej implikacji klinicznych: skuteczne zwalczanie choroby przyzębia bez suplementacji witaminy D₃ może być niewykonalne.

Uważam, że autorka powinna rozwijać talent naukowy i systematycznie publikować w czasopismach o wysokim współczynniku wpływu.

Przedstawiona do recenzji praca spełnia wymogi stawiane przez Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 roku w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadaniu tytułu profesora (Dz. Ustaw z dnia 30 stycznia 2018 roku poz. 261). Wnoszę, zatem, do Wysokiej Rady Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego, Uniwersytetu

Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, o
dopuszczenie lek. dent. Anny Leszczyszyn do dalszych etapów
przewodu doktorskiego.

Recenzent

w przewodzie doktorskim

Marcin Klabiński

